

**Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Львівський торговельно-економічний університет
Федерація професійних бухгалтерів і аудиторів України
ВПГО «Спілки аудиторів України»
Аудиторська компанія ТОВ «Варіанта»
Державна вища техніко-економічна школа
ім. Броніслава Маркевича в Ярославі (Польща)
Вища школа економіки і менеджменту в публічному
адмініструванні у Братиславі (Словаччина)**

**«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ОБЛІКОВО - АНАЛІТИЧНОГО ПРОЦЕСУ В
УПРАВЛІННІ
ПІДПРИЄМНИЦЬКОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ»**

**МАТЕРІАЛИ ХІ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ ІНТЕРНЕТ - КОНФЕРЕНЦІЇ**

**26 жовтня 2023 року
Мукачево**

УДК 657:658
A43

Актуальні проблеми обліково – аналітичного процесу в управлінні підприємницькою діяльністю: Матеріали XI Міжнародної науково-практичної інтернет - конференції, 26 жовтня 2023 р., м. Мукачево. – 393 с.

Збірник містить матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет - конференції «Актуальні проблеми обліково – аналітичного процесу в управлінні підприємницькою діяльністю», в яких розглядаються методологічні, методичні та практичні засади обліку, аналізу та аудиту в контексті розвитку економічної науки та практики. Окреслено коло проблем і запропоновані пропозиції щодо покращення змісту і якості обліково-аналітичного процесу в управлінні підприємницькою діяльністю будуть цікавими і корисними для науковців і практиків усіх галузей економіки.

Матеріали друкуються в авторській редакції. Редакційна колегія не несе відповідальності за достовірність статистичної та іншої інформації, що надана в рукописах, та залишає за собою право не розділяти поглядів деяких авторів на ті чи інші питання, розглянуті на конференції.

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет Науково-технічною радою Мукачівського державного університету (протокол № 9 від 23 листопада 2023 р.)

СЕКЦІЯ 5.
**ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА ЯК ІНСТРУМЕНТ СОЦІАЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНУ**

Chalas K., Harapko V., Liba N. INFORMATION PROVISION OF MANAGEMENT ACTIVITIES AND FORMATION OF INFORMATION COMPETENCE	352
Брецько І.І., Варга В.С., Гаврилова Н.С. ПРАЦЕЗДАТНІСТЬ В ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ЯК ЧИННИК ЕМОЦІЙНОГО ВИГОРАННЯ	354
Брецько І.І., Варга В.С., Яцина Е.М. ПСИХОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА МОТИВАЦІЙНОЇ СФЕРИ ОСОБИСТОСТІ	356
Бубряк К.В., Королович О.О. ЕФЕКТИВНІСТЬ ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В СИСТЕМУ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ	358
Harapko V., Lambrych N. ENHANCING ENGLISH LANGUAGE DISCUSSION SKILLS IN HIGHER SCHOOL STUDENTS USING PROBLEMATIC SITUATIONS	361
Головачко В.М., Андялошій М.Т. ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТЬ «КОМПЕТЕНЦІЯ», «КОМПЕТЕНТНІСТЬ» ТА «КОМПЕТЕНТНІСНИЙ ПІДХІД»	363
Королович О.О., Бубряк К.В. ІННОВАЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ У СИСТЕМІ ОСВІТИ	365
Королович О.О., Матьола І.В. ОСНОВНІ АСПЕКТИ САМООРГАНІЗАЦІЇ МАЙБУТНІХ КЕРІВНИКІВ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ	368
Кучінка Т.В., Немеш М.В. КОМУНІКАТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК ВИЗНАЧАЛЬНИЙ ЧИННИК ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ	371
Кучінка Т.В., Терновці О.Ю. АНТИКРИЗОВЕ УПРАВЛІННЯ ЗАКЛАДОМ ОСВІТИ	373
Ліба Н.С., Панченко О.Д., Бабіля В.В. ПОНЯТІЙНИЙ АПАРАТ УПРАВЛІНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ	375
Ліба Н.С., Роман К.А. ТЕОРЕТИЧНА СУТНІСТЬ ФЕНОМЕНУ «ЛІДЕРСЬКІ ЯКОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ»	377
Матьола І.В., Королович О.О. СУБ'ЄКТИ САМООРГАНІЗАЦІЇ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПЕДАГОГІЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ	379
Мигович В.А., Ярмолюк В.О. МОДЕРНІЗАЦІЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ КЕРІВНИКІВ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ	382

Королович О.О.,

канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри
обліку і оподаткування та маркетингу,
Мукачівського державного університету

Матьола І.В.

здобувач вищої освіти ОС «Магістр»,
спеціальність 011 «Освітні педагогічні науки»
Мукачівського державного університету

ОСНОВНІ АСПЕКТИ САМООРГАНІЗАЦІЇ МАЙБУТНІХ КЕРІВНИКІВ ЗАКЛАДІВ ОСВІТНІХ

Існують різні підходи до розуміння сутності поняття “самоорганізація”, у яких змістовно описуються психологічні процеси, що охоплюють сутнісно-сміслові, динамічні, ергономічні, енергетичні, просторові та інші характеристики. Загальнонауковими методологічними підходами, які використано в дослідженні, визначено системний і синергетичний, у руслі яких сутність і зміст категорії “самоорганізація у професійній діяльності” розглядається в органічній єдності та взаємозалежності особистісних і діяльнісних проявів досліджуваного феномена.

Самоорганізація – це багаторівневий процес самодіяльності особистості, який передбачає послідовну зміну спрямованих внутрішніх самопроцесів, поетапність цілеспрямованих дій особистості, направлених на зміну зовнішнього середовища в інтересах суб’єкта діяльності. Самоорганізація є способом організації життєдіяльності особистості, змістові й процесуальні властивості якого мають унікальні характеристики, що визначаються індивідуальними особливостями суб’єкта самоорганізації. Варто також вказати на ситуаційно-контекстний характер самоорганізації, що зумовлюється індивідуально-творчими діями суб’єкта самоорганізації в різних ситуаціях навчальної/ навчально-професійної діяльності.

Щоб забезпечити результативність процесу підготовки майбутніх керівників освітніх закладів до самоорганізації у професійній діяльності, маємо усвідомити сутність, ознаки та внутрішню структуру цього феномену. Так самоорганізація є системним поняттям, яке інтегрує у своїй структурі зовнішні процеси (дії особистості, вчинки, уміння, навички) та внутрішні самопроцеси: самоаналіз, самодіагностику, самооцінку, саморозкриття, самопланування, самопроєктування, самоактуалізацію, саморегуляцію, самоконтроль, самоуправління.

У контексті особистісно-діяльнісного підходу самоорганізація розглядається як інтегративне поєднання двох складових: особистісної й діяльнісної. Особистісна складова самоорганізації представляється дослідниками як сукупність особистісних характеристик, які зумовлюють процес самоорганізації, визначають якість її перебігу та результат.

Особистість – це соціальна істота, активний суб’єкт самопізнання, саморозвитку, на самоорганізацію діяльності якого здійснюють вплив його психологічні (пізнавальні, емоційно-вольові, спрямованість) компоненти та біологічні (типологічні особливості нервової системи, стать, вік) й соціальні характеристики. Особистість фахівця є продуктом власних спрямованих дій і

відносин, до яких залучена спрямованість, досвід, особливості пізнавальної та емоційно-вольової сфери, індивідуально-типологічні властивості особистості.

Визначаючи сутність самоорганізації, акцентується увага на мобілізації особистісних ресурсів (фізичних, нервово-психічних) фахівця для пристосування до змін і виконання професійних завдань. Будь-які зусилля такого роду є навантаженням на організм людини і пов'язані з її професійною ефективністю.

В основі самоорганізації майбутнього керівників освітніх закладів у професійній діяльності є його активність, спонукувана органічними і духовними потребами, інтересами, мотивами, сформованими установками, визначеними цілями.

Професійна активність керівників освітніх закладів виявляється у формах самодіяльності як у напрямі власного удосконалення, так і в перетворенні, зміні професійного середовища чи середовища життєдіяльності. Активність особистості в процесі самоорганізації виявляється в її здатності ставити цілі, розробляти програму і способи їх досягнення, творчо змінюючи стратегії власних дій за можливих перешкод чи непередбачуваних обставин, тобто виявляється не лише в пристосуванні до професійної реальності, а й спрямована на її змінювання. Активність, покладена в основу самоорганізації викладача, відображає його суб'єктивну позицію й рівень його особистісної та професійної зрілості.

Відмітною особливістю самоорганізації є цілеспрямованість і, разом з тим, природність, спонтанність дій. Процеси самоорганізації є відносно автономні та мають аутоспрямований характер. Істотною ознакою самоорганізації є здатність особистості до акумулювання набутого досвіду й відтворення у відповідних ситуаціях професійної діяльності.

Об'єктивно самоорганізація властива кожному суб'єктові педагогічного процесу у вищій школі, який є об'єктом управління собою й застосовує комплекс зусиль задля стимулювання власної активності, необхідної для організації, упорядкування, самоконтролю у педагогічній діяльності з метою досягнення професійної та особистісної ефективності.

Самоорганізація у професійній діяльності керівників освітніх закладів зумовлена необхідністю раціональної організації діяльності індивіда, потребою створення особистісних передумов для виконання функцій самодіяльності, самоуправління в умовах ускладнення, змін і різноманіття завдань професійної діяльності.

Рефлексія наукових джерел дозволяє визначити алгоритм самоорганізації керівника освітнього закладу у професійній діяльності: аналіз ситуації, виявлення суперечностей і виділення проблеми; визначення стратегії дій і постановка мети; розробка плану дій і пошуку ресурсів; організація і здійснення запланованої дії; самоуправління і самоконтроль діяльності; самооцінка, самоаналіз діяльності та її результатів; саморефлексія власної ефективності у діяльності й досягненні результату.

Варто зазначити, що процес самоорганізації відбувається у ситуації, коли забезпечується внутрішня мобілізація можливостей і здібностей особистості. Дію кожного з етапів самоорганізації забезпечують внутрішні самопроцеси як

механізми внутрішньої психологічної діяльності, зокрема: самоаналіз,

Відображаючи зміст самоорганізації у професійній діяльності, функції реалізують її мету і завдання, перебувають у взаємозв'язку та взаємозалежності й мають бути враховані у процесі формування у майбутніх керівників освітніх закладів компетентності самоорганізації.

Успішна самоорганізація фахівця у професійній діяльності потребує, насамперед, чітких знань про себе, про свою особистість, уміння пізнавати й розвивати кращі якості, знати свої сильні сторони й способи їх успішного застосування.

Внутрішніми передумовами ефективної самоорганізації особистості є переконання, самосвідомість і самокритичність, потреби і мотиви, навички й уміння самооцінювання, самоконтролю, вольової саморегуляції, знання теоретичних основ самоорганізації й володіння методами, способами самоорганізації; свідоме самомотивування, переконання, самонастанова на самоорганізацію як процес і засіб забезпечення особистісної та професійної ефективності.

Зовнішніми умовами успішної самоорганізації особистості майбутнього фахівця є: сформованість у магістранта ідеалу успішної особистості-професіонала; приклади-взірці особистостей педагогів, які володіли/володіють високим рівнем сформованості самоорганізації; популяризація позитивного досвіду самоорганізації; наявність програми власного особистісно-професійного самовдосконалення; володіння методами і прийомами самоорганізації у професійній діяльності.

Таким чином, самоорганізація майбутнього керівника освітнього закладу у професійній діяльності є цілісним динамічним утворенням особистості, яке ґрунтується на педагогічній рефлексії, професійних знаннях, самоуправлінні власною діяльністю й спрямоване на професійне самовдосконалення й забезпечення ефективної професійної діяльності. Удосконалення самоорганізаційних умінь відбувається поетапно й визначається низкою зовнішніх і внутрішніх чинників впливу.

Список використаної літератури:

1. Крижко В., 2005. Теорія та практика менеджменту в освіті: навч. посібн. 2-ге вид. Київ: "Освіта України".
2. Зязюн, І. А., 2005. Педагогічна майстерність: проблеми, пошуки, перспективи: монографія. Київ; Глухів: РВВ ГДПУ.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>